

määrärahaa Lasten kesävirkestys 22,500 mk leikkikenttätoiminnan järjestämiseksi kaupunginhallituksen määrättävänä aikana Toukolaan ja Kumpulaan.

Suomen lastenhoitoyhdistyksen avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto, niitä ylittäen, myönsi ¹⁾ 38,000 mk:n suuruisen avustuksen Suomen lastenhoitoyhdistykselle sen lastenhoitolan siirtämisestä sodan puhjetessa maaseudulle aiheutuneiden kulujen peittämiseksi.

Pelastusarmeijan avustaminen. Pelastusarmeijalle, jonka Väinölä nimisen turvakodin ennen kertomusvuoden loppua oli muutettava pois Seuraasaarentien 22:sta, kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ 100,000 mk:n suuruisen avustuksen turvakodin järjestämiseksi Kauniaisiin ehdoin, että lastensuojelulautakunnan käytettäväksi jatkuvasti varattiin vähintään 10 sen hoitopaikkaa. Mainitut varat päätettiin merkitä v:n 1942 talousarvioon oikeuksin käyttäen ne jo kertomusvuonna.

Lapsiavustuksen myöntämisestä köyhille äideille koskeva v:n Sillanpään y.m. aloite päätettiin ³⁾ katsoa rauenneeksi kysymyksen tultua järjestetyksi lainsäädäntöteitse.

8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Oikeusaputoimisto. Oikeusaputoimiston v:n 1940 tarverahoja päätettiin ⁴⁾ sallia ylittää 1,057: 80 mk.

Työväliityksen harjoittamisluvat. Sosiaaliministeriölle päätettiin ⁵⁾ puoltaa työväliityksen harjoittamislupien myöntämisestä seuraaville yhdistyksille alla mainituin ehdoin:

Kontorens platsförmedling yhdistykselle lupaa saada edelleen kertomusvuoden kesäkuun loppuun maksutta välittää työpaikkoja jäsenilleen;

Medicinarklubben Thorax yhdistykselle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun välittää työpaikkoja jäsenilleen 50 mk:n välityspalkkioin lääkärinsijaispaikkojen täyttämiseksi ruotsin- ja kaksikielisten kuntien alueilla siten, että yhdistys oli velvoitettu yhteistyöhön julkisen työväliityksen kanssa ja jättämään työväliityslain toimeenpanosta annetun asetuksen 4 §:n mukaiset viikoittaiset ja kuukausittaiset ilmoitukset paikanvälityskeestään paitsi asianomaiselle ministeriölle myöskin työväliitystoimiston henkisen työn osastolle samoin kuin antamaan osastolle kaikki sen pyytämät tarkemmat tiedot viikkoilmoitukseen sisältyvistä työnhakijoista ehdolle asettelua varten osaston kautta avoimina oleviin työpaikkoihin;

Ekonomiyhdistykselle, Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnalle ja Kauppatieteiden kandidaattiyhdistykselle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun maksutta välittää työpaikkoja jäsenilleen;

Suomen farmaseuttiliitolle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun välittää työpaikkoja jäsenilleen 50 mk:n välityspalkkioin;

Suomen muusikeriliitolle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun välittää työpaikkoja jäsenilleen siten, että paikansaaajilta perittiin paitsi posti- y.m. kuluja 2 % ensimmäisen kuukauden palkasta;

Suomen rakennusmestariiliitolle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun välittää työpaikkoja jäsenilleen enintään 50 mk:n välityspalkkioin siten, että liitto oli velvoitettu jättämään työväliityslain toimeenpanosta annetun

¹⁾ Kvsto 17 p. jouluk. 43 §. — ²⁾ S:n 23 p. huhtik. 34 §. — ³⁾ S:n 23 p. huhtik. 14 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. tammik. 27 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. jouluk. 6 §.

asetuksen 4 §:n mukaiset viikoittaiset ja kuukausittaiset ilmoitukset paikanvälityshenkilöstään paitsi asianomaiselle ministeriölle myöskin työnvälitystoimiston henkisen työn osastolle, antamaan viikkoilmoituksensa yhteydessä osastolle kaikki välityksen aikaansaamiseen tarvittavat tiedot ilmoituksen lähetyspäivänä avoimina olevista työpaikoista, jolloin paikanvälitystoimiston ja osaston yhteisenä tehtävänä oli jatkuvasti asettaa näihin toimiin ehdokkaita, antamaan osastolle jo ennen edellä mainittua viikkoilmoituksen aikamäärää tiedot niistä avoimista työpaikoista, joihin sillä itsellään ei ollut mahdollisuuksia pätevästi asettaa ehdokkaita tai joihin voivat tulla kysymykseen muutkin kuin liiton jäsenet, ja antamaan osastolle kaikki sen pyytämät tarkemmat tiedot viikkoilmoitukseen sisältyvästä työnhakijoista ehdolle asettelua varten osaston kautta avoimina oleviin työpaikkoihin; sekä

Lääketieteenkandidaattiseuralle lupaa saada edelleen v:n 1944 loppuun välittää työpaikkoja jäsenilleen 50 mk:n välityspalkkioin.

Landsbygdens arbetsförmedlingsförening¹⁾ nimisen yhdistyksen työnvälityksen harjoittamislupaa koskevasta anomuksesta sitä vastoin päätettiin antaa sosiaaliministeriölle epävä lausunto sekä Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen²⁾ anomuksesta saada omistamansa Pikatoimisto Marsin välityksellä jatkuvasti välittää työpaikkoja yhdistykseen kuuluville pojille ja nuorukaisille kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle epävä lausunto.

Työvoimalautakunta. Työasiain hallinnon väliaikaisesta järjestelystä tammikuun 17 p:nä 1941 annetun lain ja kuntien työvoimalautakunnista samana päivänä annetun asetuksen määräysten mukaisesti oli työvelvollisuuslautakuntien tilalle asetettava työvoimalautakunnat, jolloin kuitenkin niissä kunnissa, joissa oli kunnan työnvälitystoimisto, työnvälityslautakunnan tuli toimia työvoimalautakuntana, ei kuitenkaan työttömyyshuoltoa koskeissa asioissa, jotka tällaisissa kunnissa kuuluivat huoltolautakunnalle tai muulle kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön määräämälle kunnan elimelle. Työvelvollisuuslautakunnan tehtävät siirtyivät näin ollen Helsingissä työnvälityslautakunnalle, johon valtuusto sen jälellä olevaksi toimikaudeksi päätti³⁾ valita insinööri H. M. Orrenojan työvoimalautakunnista annetun asetuksen 2 §:n 4 momentin määräämäksi lisäjäseneksi naistyöttömiä tai -työvelvollisia koskevia asioita käsiteltäessä.

Valtuusto hyväksyi⁴⁾ kaupunginhallituksen toimenpiteen määrätä arkkitehti E. Ruuthin työvoimalautakunnan paikkakunnalta poistuneen naispuolisen jäsenen H. M. Orrenojan varajäseneksi.

Helsingin asevelipiirin avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ 200,000 mk:n suuruisen avustuksen Suomen aseveljien liiton Helsingin asevelipiirille sen toiminnan tukemiseksi.

Koteja kodittomille lapsille yhdistyksen avustaminen. Sodan puhjettua kaupunginhallitus oli myöntänyt⁶⁾ talousarvion ulkopuolella olevalta tililtä tilitystä vastaan Koteja kodittomille lapsille yhdistykselle yhteensä 975,000 mk lasten, äitien, sairaiden ja vanhusten siirtämiseen kaupungista maaseudulle. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen kaupunginvaltuusto myönsi⁷⁾ mainitun suuruisen rahamäärän yleisistä käyttövaroistaan niitä ylittäen.

1) Kvsto 4 p. kesäk. 7 §. — 2) S:n 18 p. kesäk. 3 §. — 3) S:n 12 p. maalisk. 5 §. — 4) S:n 3 p. syysk. 13 §. — 5) S:n 23 p. huhtik. 33 §. — 6) Ks. tämän kert. s. 210. — 7) Kvsto 3 p. syysk. 23 §.

Helsingin kaupungin kansanhuollon ohjesäännön ja kansanhuoltotoimiston johtosäännön hyväksyminen. Valtioneuvoston annettua kertomusvuoden maaliskuun 12 p:nä asetuksen kansanhuoltopiirien toimistoista, kansanhuoltolautakunnista ja kansanhuollonjohtajista, jolla kansanhuoltopiirien toimistoista ja kansanhuoltolautakunnista syyskuun 29 p:nä 1939 annettu asetus kertomusvuoden huhtikuun 1 p:stä lukien kumoutui, kaupunginhallituksen sosiaalisten johtosääntöjen tarkastamista varten asettama, täydennetty komitea laati ehdotuksen Helsingin kaupungin kansanhuollon ohjesäännöksi ¹⁾, joista kaupunginvaltuusto hyväksyi ²⁾ kansanhuoltolautakunnan ehdottamin muutoksin sekä eräin omin muutoksin sen 17 §:n 1 momenttiin edellisen, jonka kansanhuoltoministeriö sittemmin kesäkuun 10 p:nä vahvisti ³⁾. Jälkimmäisen käsittely siirrettiin ²⁾ myöhemmäksi.

Kansanhuoltolautakunta. Polttoaineen hankinnan ja jakelun keskittämistä sekä polttoainepäällikön asettamista kuntiin koskevan, lokakuun 11 p:nä tehdyn valtioneuvoston päätöksen mukaisesti kansanhuoltolautakunta oli valinnut lautakunnan yhteydessä toimivaksi kaupungin polttoainepäälliköksi pääjohtaja E. Hj. Rydmanin ja hänen varamiehikseen metsänhoitaja H. Villmanin. Hyväksyen mainitun päätöksen kaupunginvaltuusto vahvisti ⁴⁾ edellisen palkkion 55 mk:ksi päivässä ja jälkimmäisen 9,000 mk:ksi kuukaudessa määräten ne maksettaviksi kansanhuoltolautakunnan tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Kansanhuoltotoimisto. Kansanhuoltotoimiston toimistopäällikön E. Sauran sanouduttua irti virastaan maaliskuun 15 p:stä 1941 lukien, kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ kehoittaa kansanhuoltolautakuntaa tekemään esityksen kansanhuoltotoimiston toimistopäällikönviran täyttämisestä sopimuspalkalla.

Sittemmin valtuusto nimitti ⁶⁾ kansanhuoltotoimiston toimistopäällikönvirkaan kaupunginsihteeri E. O. Mantereen toukokuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään v:n 1942 loppuun 11,500 mk:n sopimuspalkoin kuukaudessa, oikeuttaen kansanhuoltolautakunnan tämän johdosta ylittämään tilapäisen työvoiman määrärahaansa 34,400 mk. Kaupunginsihteeri Mantere vapautettiin ⁷⁾ tammikuun 1 p:stä 1942 lukien pyynnöstä kansanhuoltotoimiston toimistopäällikön tehtävästä.

Valtuusto oikeutti ⁸⁾ kansanhuoltolautakunnan ylittämään tilapäisen työvoiman määrärahaansa 38,295 mk kansanhuoltotoimiston eräiden vastuunalaisimpien viranhaltijain palkkain korottamiseksi.

Terveystieteiden pääluokkaan sisältyvästä eläinlääkintöosaston määrärahasta Tilapäistä työvoimaa valtuusto päätti ⁹⁾ siirtää 34,300 mk kansanhuoltolautakunnan vastaavalle tilille lautakunnan käytettäväksi kahden uuden tarkkailijan palkkaamiseksi kansanhuoltotoimistoon kertomusvuoden kesäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi.

Kaupunginlakimiehen ilmoitettua, että raastuvanoikeus kertomusvuoden maaliskuun 28 p:nä oli tuominnut kansanhuoltotoimiston osastonhoitajan R. Leppäsen ¹⁰⁾ jatketusta, raskauttavien asianhaarojen vallitessa tehdystä petoksesta sataan 10 mk:n suuruiseen päiväsakkoon tai varojen puutteessa

¹⁾ Kvstn pain. asiakirj. n:o 3. — ²⁾ Kvsto 2 p. huhtik. 30 §. — ³⁾ S:n 3 p. syysk. 6 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 93. — ⁴⁾ Kvsto 29 p. lokak. 32 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. huhtik. 10 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. huhtik. 9 §; ks. tämän kert. s. 3. — ⁷⁾ Kvsto 17 p. jouluk. 13 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. huhtik. 10 §. — ⁹⁾ S:n 4 p. kesäk. 15 §. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1940 kert. s. 175.

sadan päivän vankeusrangaistukseen, ollen osastonhoitaja Leppänen kuitenkin jo korvannut kaupungille sille aiheuttamansa 7,385 mk:n suuruisen vahingon, valtuusto päätti ¹⁾ tehdä asiasta kaupunkien kunnallislain 52 §:n mukaisen ilmoituksen Uudenmaan lääninhallitukselle.

Valtuusto myönsi ²⁾ yleisistä käyttövaroistaan niitä ylittäen 200,000 mk kansanhuoltotoimiston käytettäväksi ostokorttien jakelun sille aiheuttamien kustannusten peittämiseksi.

Ulkomaisten perunain ostosta aiheutuvan tappion jakaminen valtion ja kaupungin kesken. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ puolella määrällä osallistua kansanhuoltoministeriön Saksasta ostaman 9,000 perunatonnin myynnistä ostohintaa alemmin rajahinnoin aiheutuvaan tappioon edellyttäen, ettei kyseisiä perunoita kuljetettu myytäväiksi tai kulutettaviksi kaupungin alueen ulkopuolelle sekä ettei kaupungin tarvinnut osallistua perunoiden pilaantumisesta kuljetuksen aikana mahdollisesti aiheutuvan tappion korvaamiseen. Tarkoitukseen tarvittavat varat, 2,700,000 mk, päätettiin merkitä v:n 1942 talousarvioon.

Väestönsuojelutoimisto ⁴⁾. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen ⁵⁾ korottaa heinäkuun 1 p:stä lukien väestönsuojelutoimiston toimistopäällikön palkan 7,200 mk:aan, toimistoinsinööriin palkan 6,350 mk:aan, toimistopäällikön apulaisen palkan 5,300 mk:aan ja koulutuksen johtajan palkan 4,200 mk:aan kuukaudessa kaupunginvaltuusto oikeutti ⁶⁾ väestönsuojelulautakunnan korotettujen palkkain suorittamista varten kertomusvuonna ylittämään väestönsuojelulautakunnan ja sen toimiston määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 23,100 mk.

Valtuusto oikeutti ⁷⁾ väestönsuojelulautakunnan palkkaamaan väestönsuojelutoimistoon 3,500 mk:n kuukausipalkkaa nauttivan rakennusteknikon kertomusvuoden maaliskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi.

Väestönsuojelulautakunnan ja sen toimiston määrärahaa Tilapäistä työvoimaa päätettiin ⁸⁾ sallia ylittää 10,500 mk sodan puhjetessa väestönsuojelutoimistoon järjestelyitä varten palkatun luutnantti B. A. Sundmanin palkan suorittamiseksi kesä—elokuun ajalta.

Käyttövaroistaan väestönsuojeluitä varten kaupunginvaltuusto myönsi ⁹⁾ 15,000 mk puhelinkeskushuoneen sisustamiseksi väestönsuojelukeskuksen ⁴⁾ kalliosuojaan.

Väestönsuojelutoimiston neuvonta- ja tarkastustyöstä suoritettavien maksujen taksa. Kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁰⁾ väestönsuojelutoimiston viranhaltijain suorittamasta yksityisiä väestönsuojia koskevasta neuvontaja tarkastustyöstä perittäviä maksuja koskevan taksan.

Väestönsuojain rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ¹¹⁾ hyväksyä vleistien töiden lautakunnan laatiman II vaihtoehdotuksen Erottajan ja Senaatintorin väestönsuojain rakentamisesta, jolloin rakennettaisiin valmiiksi ainoastaan sisäänkäytävät ja sulkuhuoneet sekä sairaosastot ja kaasu- ja puhdistusasemat, yleisiin osastoihin ainoastaan permannot sekä ilman-kuivatuslaitteita ja ilmanvaihtoa varten lämpökeskukset ja konehuoneet. Samalla valtuusto päätti merkitä v:n 1942 talousarvioon 10,410,000 mk

¹⁾ Kvsto 14 p. toukok. 4 §. — ²⁾ S:n 3 p. syysk. 32 §. — ³⁾ S:n 10 p. jouluk. 5 §. — ⁴⁾ Väestönsuojelutoimisto muodostettiin sodan puhjettua väestönsuojelukeskukseksi (ilmasuojelukeskukseksi). — ⁵⁾ Ks. tämän kert. s. 222. — ⁶⁾ Kvsto 3 p. syysk. 16 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. tammik. 12 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. jouluk. 49 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. kesäk. 11 §. — ¹⁰⁾ S:n 29 p. tammik. 13 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 54. — ¹¹⁾ Kvsto 23 p. huhtik. 31 §.

Erottajan suojan sekä 9,275,000 mk Senaatintorin suojan rakentamiseen oikeuttaen kaupunginhallituksen tarpeen mukaan käyttämään varoja jo kertomusvuonna. Sittemmin valtuusto edellä mainittua päätöstään muuttanut päätti ¹⁾ hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen Erottajan ja Senaatintorin väestönsuojain väliaikaisesta rakentamisesta laadittujen piirustusten n:ot 5,951 ja 5,952 mukaisesti, kuitenkin sellaisin muutoksin, että ensiksi mainittuun piirustukseen merkitty Erottajan suojan lisätila jätettiin louhimatta. Lisäksi valtuusto päätti muuttaa v:n 1942 talousarvioon merkittäväksi päätetyt määrärahat Erottajan suojan osalta 5,869,000 mk:ksi ja Senaatintorin suojan osalta 7,150,000 mk:ksi.

Käyttövareistaan väestönsuojelutöitä varten valtuusto myönsi 755,000 mk sisääntulokaudon rakentamiseen väestönsuojana käytettävään Viipurin ja Mäkelänkadun väliseen vesijohtotunneliin siinä kohdin, missä tunneli alitti Porvoonkadun, sekä 8 käymälän rakentamiseksi itse sisäänkäytävään ²⁾; 3,838,100 mk kalliosuojan rakentamiseksi Vallilan lohkoon rakennustoimiston laatimien piirustusten n:o 5,903 mukaisesti ³⁾; sekä 375,000 mk yleisen väestönsuojan rakentamiseksi Vallilan ruotsinkielisen kansakoulun kellarikerrokseen ⁴⁾.

Valtuusto hyväksyi ⁵⁾ yleisten töiden lautakunnan puoltaman ehdotuksen rakennustoimiston konepajan väestönsuojan rakentamisesta Hämeen tien ja Japanintien alle kalliotunneliin pidennetyin sisääntulokäytävin sekä päätti työtä varten v:n 1937 talousarvioon merkityn 600,000 mk:n siirtomäärärahan lisäksi merkitä 380,000 mk v:n 1942 talousarvioon oikeuttaen yleisten töiden lautakunnan käyttämään tämän määrärahan jo kertomusvuonna.

Kaupunginhallituksen myönnettyä ⁶⁾ yleisten töiden lautakunnalle v:n 1940 pääluokassa Tuloa tuottamattomat pääomamenot väestönsuojelutöihin varattujen valtuuston käyttövarain ylityksenä 1,485,707: 90 mk sairaalain, ensiapuasemain ja väestönsuojelulohkojen suojahuoneiden rakennuskustannuksiin sekä oikeutettua lautakunnan kertomusvuonna ylittämään sille samaan tarkoitukseen v. 1939 myönnettyä 24,410,000 mk:aan nousevia määrärahoja, valtuusto hyväksyi ⁷⁾ edellä mainitun hallituksen toimenpiteen sekä myönsi kyseiseen tarkoitukseen 5,016,900 mk kertomusvuoden tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokassa väestönsuojelutöihin varatuista käyttövareistaan samoin kuin 8,183,100 mk mainittujen käyttövarainsa ylityksenä.

Sadetakkien y.m. luovuttaminen puolustuslaitokselle. Kaupunginhallituksen päätettyä ⁸⁾, että puolustuslaitokselle korvauksetta luovutetaan kaikki ne yleisten töiden lautakunnan, teknillisten laitosten hallituksen, kiinteistölautakunnan ja puhtaanapitolautakunnan kaasuhuokkäyksen varalta hankkimat sadetakit, joita ei tarvita kaupungin töissä, rakennustoimisto, vesijohtolaitos, kaasulaitos, sähkölaitos ja kiinteistötoimisto olivat toimittaneet luovutuksen kun taas puhtaanapitolaitoksella ei ollut mainitunlaisia varusteita. Hyväksyen kaupunginhallituksen toimenpiteen kaupunginvaltuusto oikeutti ⁹⁾ asianomaiset laitokset poistamaan luovuttamansa varusteet kalustoluetteloistaan.

¹⁾ Kvsto 19 p. marrask. 13 §. — ²⁾ S:n 4 p. kesäk. 37 §. — ³⁾ S:n 18 p. kesäk. 12 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. syysk. 22 §; ks. myös tämän kert. s. 228. — ⁵⁾ Kvsto 18 p. kesäk. 46 §. — ⁶⁾ Ks. tämän kert. s. 228. — ⁷⁾ Kvsto 19 p. marrask. 28 §. — ⁸⁾ Khs. 11 p. syysk. 2,038 §. — ⁹⁾ Kvsto 29 p. lokak. 4 §.